

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De Innocentibus x

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De Innocentibus

Dñica die ad me venies. Veniēte igitur dñica vni
 uersus populus cōuenit in ecclesiā q̄ fuerat ipsius
 noīe fabricata. Qui a primo pulloꝝ cantu predica
 uit eisdē hoīās eos vt in fide essent stabiles et in
 mandatis dei seruētes. Post hoc foueā quadratā
 iuxta altare fecit fieri. ⁊ terrā extra ecclesiā iactari
 Descendēsq; i foueā expansis ad deū manib; dixit
 Inuitatus ad cōuiuuiū tuū dñe ihesu xpe. ecce ve
 nio gratias agēs: q; dignatus es me ad tuas epu
 las inuitare. sciēs q; ex toto corde meo desiderarē
 te. Cumq; ordē finisset tāta lux sup eū emicuit q̄
 nullus eū respicere potuit. Recedēte autē lumine
 māna fouea plena inuenit. qđ in loco illo vsq; ho
 die generaf. ita vt in fundo foueae instar minute a
 rene scaturire videat sicut in fontib; fieri cōsueuit

Sanctus eadmadus rex anglie nulli petēri in
 noīe sancti iohānis euāgeliste aliquid denegabat
 Unde cōrigit q; quidā peregrinus absente came
 rario in noīe sancti iohānis euāgeliste impoꝛtune
 a rege elemosinā postulare. Cui rex precioꝝ an
 nulū cum nil aliud in p̄oꝛtu haberet dedit. Sed
 post plures dies quidā miles anglie i trāsmarinis
 p̄ibus cōstitutus ab eodē pegrino anulū regi re
 ferendū in hec verba recepit. Ille cui et p̄ cuius a
 more anulū hūc dedisti tibi rex mādat. Unde li
 quido patuit q; beatus iohānes eidē in forma ap
 paruit pegrini. ysidorus de ortu vita vel obitu
 sanctorū patrū. Mutauit iohānes in aurum silue
 stres fondiū virgas: litoreaq; saxa in gēmas gē
 maz fragmīa in p̄p̄riā res: maui naturā p̄cepto
 viduam suscitauit. et rediuuū iuuenis corpus re
 meante anima reparauit bibens letiferum haustū
 euasit periculum. et eodem poculo prostratos in
 vite reparauit statū. Hec ysidorus.

De Innocentibus x. **A**
Innoctes dicti sunt triplīcī ratione. scz
 ratione vite. rōne pene. rōne innocētie af
 secute. Ratione vite dicti sunt innocētes.
 ex eo q; vitā innocentē id est nō nocentē habuerūt
 nulli eū vnq; nocuerūt nec de op̄ inobediētā. nec
 proximo p̄ iniusticiā. nec sibi p̄ alicuius peccati ma
 liciā. Et ideo dicit in psal. Innocētes et recti adbe
 serūt mihi. Innocētes in vita et recti in fide. Ra
 tiōne pene qm̄ innocēter et iuste passi sunt. Unde
 psal. Effuderūt sanguinē innocentē. Ratiōne inno
 centie assecute: qm̄ in ip̄o martirio assecuti sunt ba
 ptismalē innocentia ad est ab originali peccato mū
 diciā. De qua innocētia dicit i psal. Custodi innocē
 tiā et vide eq̄tatē. i. custodi innocētiā baptismatis
 et postmodū vide eq̄tatē bone ogationis. **B**

Innoctes ab herode ascalonita interfec
 ti sūt. Tres eū herodes sacra scriptura cō
 memorat quos famoꝝos fecit eoz infamis
 crudelitas. Primus dicitur est herodes ascalonita
 sub quo dñs natus est: et a quo pueri occisi sunt.
 Scđs dicitur est herodes antipas q; iohānez decol
 lauit. Tercius dicitur est herodes agrippa q; iaco
 bus occidit: ⁊ petrū incarcerationi. Un de hoc extāt
 versus. Ascalonita necat pueros. Antipa iohānez
 Agrippa iacobū claudēs incarcerationi petrum. Sed
 primi herodis historiā breuiter videamus. Anti
 pater ydume; vt in historia scolastica legit: nep̄tē
 regis arabū duxit vxorē. ex qua filiū habuit quez
 vocauit herodē q; postmodū ascalonita dicitur est
 hic a cesare augusto regnū iudee accepit. Et tūc
 primitus ablatū est sceptruz de iuda. Huic sex filij
 nati sunt. scz antipater. alexāder. aristobolus. ar
 cheleus. herodes antipas et philipp;. Alexādrū
 autē et aristobolū ex eadē matre iudea genitos ro
 mā misit liberalib; artibus imbuēdos. Post hoc
 a studio redierūt. Et erat alexāder acerrimus per
 orator. Jāq; liberi licētius de susceptiōe regni cuz
 patre disceptabāt. Ob hoc pater offensus antipa
 trē illis p̄ponere satagebat. Cūq; illi de morte pa
 tris tractassent: et ob hoc a patre reiecti fuissent ce
 sare adeūt de patris iniuria cōquesturi. Interea
 magi iherosolimā veniūt et de ortu noui regis dili
 gentius scisatant. herodes hoc audiēs turbat ti
 mens ne de veroz regū genere aliquis nar; esset
 qui eū tanq; regni inuasorē expelleret. Rogabat

De Innocentibus

igitur magos ut eo inuento sibi renuncient simulans se velle adorare que volebat occidere. Verum tamen magi per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Videns herodes quod nequaquam ad se venirent. stelle visione eos deceptos ad se redire erubuisse credidit. et ideo ab inquisitione pueri animam reuocauit. Cum autem audisset quod pastores dixerant. et quod symeon et anna prophetauerant vehementer timuit et se a magis turpiter illusum putauit. Tunc herodes de nece puerorum qui erant in bethleem tractare cepit. ut cum eis ille quem ignorabat occideret. Ad monitionem autem angeli ioseph cum puero et matre in egiptum in ciuitatem hermopolim fugit. ibique septem annis usque ad obitum herodis permansit. Ingre-diente igitur domino egiptum secundum ysaye variationum vniuersa ydola corruerunt. Tradunt quoque quod sicut in exitu filiorum israel de egipto non fuit domus in egipto in qua procurante domino non iaceret mortuum primogenitum: ita nec tunc fuit templum in quo non corruisset ydolum. **R**efert cassiodorus in historia triptita quod in hermopoli ciuitate thebaide dicatur esse arbor que vocatur psidis. valens in salutem multorum: si fructus aut folium aut pars corticis collo egrotantium alligetur. Cum igitur beata maria cum filio in egiptum fugerit. hec arbor usque ad terram inclinata est et christum suppliciter adorauit. **H**ec cassiodorus. **C**um igitur herodes de nece puerorum disponeret. a cesare augusto per epistolam est citatus filiorum accusationibus respondurus. Qui cum per tharsim iter faceret: intellexit quod magos naues tharsis comburi fecerit. secundum quod predictum fuerat. In spiritu vehementi conteres naues tharsis. Cumque pater cum filiis coram cesare disceptaret: diffinitum est ut filij patri in omnibus obedirent. et ipse cui vellet regnum dimitteret. Rediens igitur herodes et ex confirmatione factus audax: mittens occidit omnes pueros qui erant in bethleem a bimatu et infra secundum tempus quod exquisierat a magis. Hoc autem dupliciter intelligentiam continet. Primo ut infra dicat ordinem temporis et est sensus a bimatu et infra. id est ab infantibus duorum annorum usque ad pueros vnius noctis. Didicerat enim herodes a magis ea die qua stella apparuit eis dominum natum esse: et quia iam annus fluxerat eo quod romam ierat. et redierat. dominum anniculum et aliquorum in super diebus esse credebat. Ideoque supra etate eius usque ad bimos et infra id est usque ad vni noctis infantes deiecit in pueros timidos pueri morbo seon ne scilicet puer cui sydera famulabantur supra etate suam vel infra facie transformaret. Et

hec sententia visitatio: et verio: habet et reputat. Alio modo exponitur secundum crisostomum. ut infra dicat ordinem numeri. et est sensus. A bimatu et infra id est a pueris duorum annorum usque ad pueros quinquaginta annorum. dicit enim stellam per annum ante ortum saluatoris magis apparuisse. Herodes autem postquam hoc a magis didicit. romam vadens adhuc per annum distulit. Credebat autem tunc dominum natum fuisse quando magis stella apparuit. et ideo dominum duorum annorum esse credebat. Unde pueros bimos occidit. et deinceps usque ad quinquaginta annos: sed non minores bimis. Cui assertioni fidei facere videtur. quod quedam ossa in nono centum habentur adeo grandia quod bimorum esse non possunt. Potest tamen dici quod longe maioris erant tunc homines quantitate quam modo. Ipse autem herodes statim ibidem punitus est. Nam sicut ait macrobius alias methodius ut in quadam cronica legitur. vnus paruulus filius herodis ibidem ad nutriendum casu fuerat datus. quod cum alijs a carnificibus esset occisus. Tunc adimpletus est quod dictum est per prophetam. Vox ploratus et ululatus. piarum scilicet matrum audita est in rama id est in excelso. **D**eus autem iudex iustissimus ut in eisdem historijs legit scolasticis non est passus tantam herodis nequiciam remanere impunitam: diuino enim iudicio factum est ut quod multos orbauerat filijs. ipse suis mirabilibus orbaret. Nam alexander et aristobolus iteque patri habitus sunt suspecti. Confessus est autem vnus de eorum copulatus quod alexander multa sibi donaria promississet. si patri venenum propinquaret. Confessus est etiam tonio: de promissis sibi muneribus si dum patris barbaram raderet eum continuo iugularet. Addiditque alexandrus dixisse non esse. ponendam spem in fene qui capillos tingere ut iuuenis appareret. Ob hoc patre iratus eos occidi fecit. Antipatrem autem futurum regem instituit. Sed ipsi antipatri herodes antipam in regnum substituit. In super herodem agrippam et herodiam vxorem philippi: quos ex aristobolo suscepit paterna dilectione fouebat. Hac duplici de causa antipater intollerabile pro patre concepit odium: tantum quod eum attemptauit occidere per venenum. Quod herodes presentis eius in carcere posuit. Augustus autem cesar audito quod herodes filios occidisset dixit. Mallem esse herodis porcum quam filium. quia cum sit profelitus porcum parat et filios occidit. **I**pse autem herodes cum ias annos. lxx. haberet in grauissima egritudine cecidit. Nam febre valida prurigne corporis. colli continuo tormentis. pedum inflatione. vermescentibus testiculis. intollerabili fetore. crebro anhelitu. et interruptis suspitijs torquabatur. A medi-

De sancto thoma canthua.

cia vero in oleo positus inde quasi mortuus est ab-
 latus. **E** Audiens autē iudeos mortem suam
 cū gaudio expectare. nobiles iuvenes ex oī iu-
 dea collectos in carcere posuit. dixitq; salome so-
 ron sue. Scio iudeos d morte mea gauisuros: sed
 potero habere multos lugētes et nobiles exēdas
 funeris si meis volueris parere mādatis: vt cum
 spiritū emisero cūctos occidatis quos in custodia
 seruo: vt sic oīs iudea me defleat licet inuita. Ha-
 bebatur autē in cōsuetudine vt post omnē cibū pomū
 p se gladio purgaret et comederet. Cumq; gladiū
 in manu teneret: tussiq; violēta distenderetur cir-
 cūspirēs ne se aliquis impediret se ipm percussu-
 rus manū dextrā sustulit: sed cōsobrimus eius su-
 stinendo dextrā impediuit. Protin⁹ autē quasi rex
 mortuus esset in aula regia vlular⁹ insonuit Quo
 audito exultat antipater: mltaq; dona si saluaret
 custodibus pollicet. Qd cū cognouisset herodes
 grauius filij exultationes q̄ ppriaz tulit mortem
 mittēs q; satellites eum occidi fecit. et archelaum
 post se regnaturū instituit. Sicq; post dies quēq;
 mortuus est: in bellis fortunatissimus. in reb⁹ do-
 mesticis infelicissim⁹. Salome autē soror eius oēs
 absoluit. quos rex occidi mandauerat. Remigius
 autem in originali super matheum dicit: q; hero-
 des gladio quo pomū purgabat se peremit. et q;
 salome soror eius omnes vincos prout cum fra-
 tre ordinauerat interfecit.

De sancto Thoma canthuariensi
archiepo. .xi. **A**

Thomas interpretat abissus. geminus vel
 sectus. Abissus id est pfundus in humilia-
 tione. qd patet in cilicio et pedū pauperuz
 lotione. Seminus in platione qā geminate pfuit
 scilicet verbo et exēplo. Sec⁹ in passione.

Thomas canthuariensis archiepiscopus dū
 in curia regis anglie cōsisteret. et quedaz
 ibidem fieri cōtraria religioni videret. cu-
 riā ipsam deseruit. et cāthuariensi archiepo se cō-
 misit: a quo archidiaconus factus ad pces tamen
 ipius archiepi regis cācellariā suscepit. vt prudē-
 tia qua erat peditus malignoz in ecclesiā phibe-
 ret insultus. Quē adeo rex dilexit: vt post decessuz
 archiepi eū in cathedralē honore pcurauerit sub-
 limari. Qui licet plurimū resisteret tandē ad obe-
 diētie pceptuz humeros supposuit ad portanduz
 Subito autē in virū perfectū altruz pmutat. et ca-
 ro ei⁹ cilicio et ieiunijs maceratur. Nō soluz emē ci-
 licū pro camisia deferebat: sed et femora: alia cilici-
 na vsq; ad poplicē baiulabat. Sāctitatē autē suaz
 ita subtiliter occultabat: vt saluo semp honestatis
 rigo: e sub decētia vestiū et apparatu vtensiliū cō-
 cordaret morib⁹ singuloz. Tredecim pauperū pe-
 des quotidie curuatis geib⁹ ablucbat. et refectos
 datis cuilibet. iij. argēteis remittebat. Rex autē
 ad voluntatē suaz in detrimentū ecclesie ipm in-
 flectere nitebat. volēs vt cōsuetudines quas con-
 tra libertatē ecclesie pdecessores sui habuerāt ab
 eodē similiter firmarent. Qui dum omnino assen-
 tire noluit. cōtra se irā regis et principū prouoca-
 uit. Quadā autē vice sic ipse cuz alijs epīs a rege
 artatus vt etiā sibi mortis sententiaz minaret ma-
 gnorū viro:ū deceptus cōsilijs: verbatenus assen-
 sum prebuit voto regis. Veruz ex hoc vidēs aiāz
 periculū imminere Seipm postmodū in penitētia
 grauius cruciavit. et ab altaris officio se suspēdit
 quousq; a summo pōtifice restitui mereret. Requi-
 rit deniq; rex vt qd verbo dixerat scripto cōfirma-
 ret. Cui viriliter cōtradixit et a curia erectam sibi
 baiulās crucē discessit. exclamātibus impijs cōtra
 eum. Capite furem suspendite p dūtoem. Et ecce
 duo magni pceres et fideles ad eū fufis lacrimis
 venientes sub iuramēto asserūt q; in eius mortez
 multi proceres cōiurarunt. Vir igitur dei ecclesiā
 magis q; sibi metuens fugaz in iyr. et senonis a pe-
 pa alexādro susceptus et i monasterio pontiniacē
 si cōmendatus post modū in franciā vsq; deuenit.
 Rex vero dū romā misisset vt legati venirent qui
 hoc negociū diffinirēt. omnino repulsam patif. Et
 ob hoc in irā contra archiepm amplius cōcitatur.

c iij